

TÜRKİYE'DE SOSYAL TRANSFER HARCAMALARI VE YOKSULLUK

Aynur KARAÇOBAN ¹, Sevgi TÜZÜN RAD ²

Öz

Yoksulluk sadece Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı bir sorun olmayıp dünyadaki bütün ülkelerin mücadele ettikleri başlıca sorunlardan biridir. Bu sorunla başa çıkmanın yolları arasında uygulanan politikalardan en yaygın olanı kamu sosyal transfer harcamalarıdır. Bu bağlamda çalışmada; 2000-2020 yılları arasında Türkiye'de sosyal transfer harcamalarının bileşenleri ve bileşenler arasındaki dağılımı incelenerek; yoksullukla ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın ortaya konulmasında Dünya Bankası, TÜİK, OECD ve Eurostat vb. ulusal ve uluslararası kuruluşların istatistiklerinden ve raporlarından yararlanılmıştır. 2000-2020 yılları arasında Türkiye'de sosyal transfer giderleri ve yoksulluğun gelişimi/nedeni dönemsel çizelge ve grafikler yardımıyla TL/Ş bazında açıklanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışmada, kamu sosyal transfer harcamaları ve yoksulluk üzerindeki etkilerine ilişkin çok sayıda araştırma incelenmiştir. Sonuç olarak; Türkiye'de yoksulluğu önleme amaçlı yapılan sosyal transfer harcamalarının/sosyal yardımların yoksullukla mücadelede yetersiz kaldığı ve etkili olmadığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Transfer Harcaması, Yoksulluk, Türkiye

JEL Sınıflandırması: I32, I38

SOCIAL TRANSFER EXPENDITURES AND POVERTY IN TURKEY

Abstract

Poverstity is not only a challenge for Türkiye but rather is a challenge that all countries in the world are facing. One of the tools to address this challenge is Social Transfer Spendings. Within this context, social transfer spendings during 2000-2020 to mitigate the effects of poverty in Türkiye was evaluated in this study. For this purpose, secondary data sources were used in the study. These data were obtained from the World Bank, TurkStat, OECD and Eurostat databases. Between the years 2000-2020, the period of social transfer expenses and the development/cause of poverty in Turkey has been tried to be explained on TL/Ş basis with the help of charts and graphs. In addition, this study includes a Literature Review, which includes many studies on public social transfer expenditures and their effects on poverty. Findings reveal that social transfer spending in Türkiye has been insufficient to fight poverty in Türkiye.

Keywords: Social Transfer Expenditures, Poverty, Turkey

JEL Classification: I32, I38

¹ Doktora Öğrencisi, Mersin Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, aynurkaracoban44@gmail.com, Orcid ID: 0000-0002-8486-6906

² Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, sevgituzun.rad@gmail.com, Orcid ID: 0000-0003-0111-8417

1. Giriş

A.C Pigou (1947:19) tarafından ortaya atılan transfer/koruma harcaması, gelir aktarım mekanizması yani, “satın alma gücünün özel şahıslar veya sosyal tabakalar arasında el değiştirmesine sebep olan harcamalar” olarak tanımlanmıştır (Kalaycı, 2016: 2). Sosyal koruma harcamaları işsizlere ve geliri olmayan ile gelir düzeyi düşük/yetersiz kişilere yapılan harcamalar olup; özellikle kurumsallaşan refah devletlerinde yeniden dağıtım politikasının güçlü bir etkeni olarak görülmektedir (Lorz, 2004: 205-206). Bu harcama türünde devlet, herhangi bir mal veya hizmet alımı yapmadan bireylere doğrudan satın alma gücü aktarmaktadır (Ulusoy, 2018: 306). Böylece devlet, gelirin adaletli dağılımı ve yoksullukla mücadelede iyileştirici rol üstlenmektedir (Kirmanoğlu, 2019: 211).

Gelir dağılımındaki eşitsizlikle ve yoksullukla mücadele için geliştirilen politika ve uygulamalarda; düşük sosyal koruma harcamaları ile göreceli daha az yoksul ve daha az gelir eşitsizliğinin olduğu gelişmiş ülke bulunmamaktadır (Atkinson, 2018: 181). Dünyada sosyal yardımlar yaygın olarak gelir testine dayalı olarak yapılmaktadır. Gelir dağılımı ve yoksulluğu yakından ilgilendiren sosyal koruma harcamaları, geliri düşük ya da gelirsiz kalan bireylere gelir sağlaması ve sosyal refahın artırılması açısından önem taşımaktadır (Aydın vd., 2017: 481). Bireylerin karşılaştıkları riskler ve/veya ihtiyaçlar (hastalık/sağlık, işsizlik, engellilik, yaşlılık, malullük, aile/çocuk, konut, sosyal dışlanma) gelirler arasında farklılığın artmasına ve sosyal adaletin bozulmasına neden olmaktadır. Bu nedenle devlet, geliri olmayan ya da yeterli gelir elde edemeyen vatandaşlarına gelir sağlamaktadır. Devlet, bu görevi yerine getirirken sosyal amaçlı transferlerden yararlanmaktadır (Tekpınar, 2013: 66). Bu bağlamda; sosyal amaçlı transfer/koruma harcamaları geliri olmayan ya da düşük gelirli bireylere finansal destek sağlamak açısından önemlidir.

Dünyada kamu sosyal transfer harcamalarının yoksulluk üzerindeki etkilerinin araştırıldığı çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların çoğunda da; sosyal harcamalar ile yoksulluk arasında negatif korelasyon olduğu, sosyal harcamaların arttıkça, yoksulluğun azaldığı belirtilmektedir (Kenworthy, 1999; Behrendt, 2000; Atkinson, 2000; Kim, 2000; Beblo & Knaus, 2001; Förster & Pearson, 2002; Atkinson vd., 2004; Brady, 2003; Pestieau, 2006; Scruggs & Allan, 2006; Caminada & Goudswaard, 2009; Sarısoy & Koç, 2010; Caminada vd., 2011; Hlaskova, 2018; Halaskova & Bednar, 2020). Solmaz & Avcı (2017) da, GSYİH içindeki sosyal koruma harcamalarının payı arttıkça yoksulluk oranının azaldığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Slovenya, İngiltere, Danimarka, Almanya ve İtalya'nın diğer ülkelerle kıyaslandığında; sosyal koruma harcamalarının görece olarak daha fazla olmasına karşın, 65+ yaştaki bireyler ile işsiz bireylerdeki yoksulluk oranını düşüremediklerini saptamışlardır. Benzer şekilde Heady vd., (2001)'de, sosyal transfer harcaması İngiltere'ye göre daha yüksek olan İtalya'nın, yoksulluğu azaltmadaki başarısının daha düşük olduğunu belirtmişlerdir. Atkinson (2000)'da, transfer harcamalarındaki %1'lik bir artışın (GSYH'nin oranı olarak) Fransa'da yoksulluk oranını 2,6 puan; İngiltere'de ise 4 puan düşürdüğünü ifade etmiştir. Çelikay & Gümüş (2017) ise, kısa dönemde sosyal harcamalar ile yoksulluk arasında negatif bir ilişkinin olduğunu ancak uzun dönemde aralarındaki ilişkinin pozitif yönde olduğunu belirtmiştir. Grotaert (1995: 40) sosyal koruma sisteminin yoksulluk açığını azaltma oranının, transferlere ayrılan kaynak ve bu kaynakların yoksul kesime gidip-gitmediğine bağlı olduğunu ifade etmiştir. Sarısoy & Selçuk, (2010); Barışık & Kasap, (2012)'da sosyal transfer harcamalarının kırsal/kent üzerinde etkisini araştırdıkları çalışmalarında, kamu transfer harcamalarının kırsalda yoksulluğu engellemede yetersiz kaldığını, kentlerde ise yoksulluğu azaltmada etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Türkiye'de yapılan çalışmalarda sosyal transfer harcamalarının, AB ve OECD ülkeleri ile kıyaslandığında oldukça yetersiz kaldığı ve yoksullukla mücadelede beklenen sonuçların elde edilemediği görülmektedir (Topuz, 2009; Şeker, 20008; Akçacı & Kocağ, 2012; Kayalidere & Şahin, 2014; Daşlı, 2018).

Birçok ülke dünyadaki gelişmeleri/değişimleri dikkate alarak “refah devleti” anlayışını yeniden değerlendirmektedir. Özellikle emek piyasasındaki değişim dikkate alınarak; sosyal koruma

programları yeniden tasarlanmaktadır. Türkiye’de de sosyal koruma programlarının sayısı artırılmıştır. Kömür ve gıda yardımları, sağlık ve eğitime Şartlı Nakit Transferleri, ücretsiz ders kitapları, engelli aylıklarının artırılması, sosyal konut programları ile eşi vefat etmiş kadınlara, muhtaç asker ailelerine nakit transferlerin yapıldığı programlar, sosyal koruma programlarından bazılarıdır. Bu programların yönetilmesi için elektronik ortamda “Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi” oluşturularak; hanelere ilişkin veriler tutulmakta, raporlanmakta, yardım kararları verilmekte ve izlenmektedir. Bu programlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2017).

Sosyal yardımların amacı, büyümeyi desteklemektir ve büyüme, yardımın etkinliğinin hesaplanmasında kullanılan bir ölçüttür. Ancak bu yaklaşım, mevcut yoksul bireylerin ve bu bireylerin kırılgan durumlarının gözardı edilmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle, yardımların yoksulluk üzerindeki etkisi, büyümeden bağımsız bir şekilde değerlendirilmelidir (Atkinson, 20018: 207). Bu bağlamda; özellikle ulusal ve uluslararası kuruluşların istatistik ve raporlarından yararlanılan çalışmada; 2000-2020 yılları arasında Türkiye’de sosyal transfer/koruma harcamalarının bileşenleri ve bileşenler arasındaki dağılımı incelenerek; yoksullukla ilişkilendirilmeye çalışılmıştır.

2. Türkiye’de Sosyal Transfer/Koruma Harcamaları ve Yoksulluk

Sosyal transfer/koruma programları arasındaki denge önemlidir. Bu bölümde; sosyal koruma harcamaları ve bu harcamaların bileşenleri arasındaki dağılımı incelenmiş ve Türkiye-AB ortalaması ile karşılaştırılması yapılmış ve yoksullukla ilişkilendirilmeye çalışılmıştır.

2.1. Sosyal Transfer/Koruma Harcamaları

Kamu harcamalarında, sosyal harcama olarak kabul edilen ve istatistiksel olarak değerlendirilmesinde kullanılan bilgi sistemleri şunlardır:

- Avrupa Birleştirilmiş Sosyal Koruma İstatistikleri Sistemi (ESSPROS, European System of Integrated Social Protection Statistics-EUROSTAT),
- Sosyal Harcamalar Veri Tabanı (SOCX, Social Expenditure Database-OECD) ve
- Uluslararası İş Örgütü Metodolojisi (SPERS, Social Protection Expenditure and Performance Reviews-ILO).

Bu yöntemler sosyal harcama bünyesinde farklı konuları kapsamaktadır. ESSPROS: Hastalık/sağlık, işsizlik, engellilik, yaşlılık, malullük, aile/çocuk, konut, sosyal dışlanma durumlarını sosyal harcama olarak belirtmektedir (ESSPROS, 2016: 8). SOCX: Yaşlılık, sağlık, malullük, engellilik, işsizlik, aile, aktif işgücü programı, konut, diğer sosyal politika alanlarını kapsamaktadır (OECD, 2007: 12). ESSPROS ve SOCX’e göre daha geniş konuları kapsayan SPERS ise; hastalık, sağlık, yaşlılık, aile ve çocuk, engellilik, malullük, iş kazası, işgücü piyasası programları, işsizlik ve işgücü piyasası, konut, sosyal yardım ve diğerleri, temel eğitim ve temel gıda konularını içermektedir (ILO, SPERS).

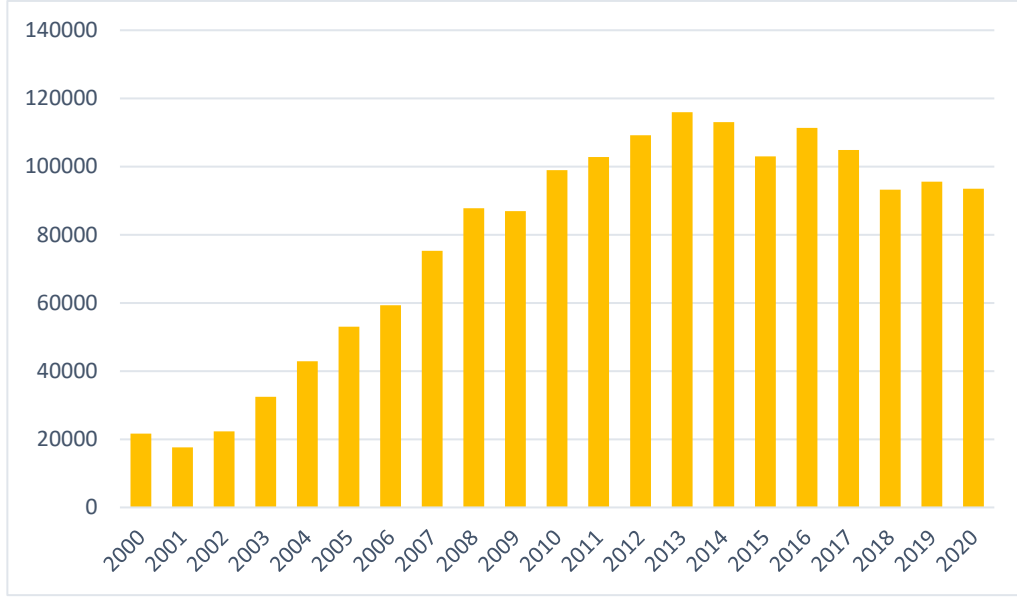
Türkiye’de sosyal transfer/koruma harcamalarının hesaplanmasında; AB tarafından geliştirilmiş olan ESSPROS istatistiksel yöntem kullanılmakta ve veriler TÜİK tarafından hazırlanmaktadır (Yentürk, 2018: 30). Bu istatistiklere göre sosyal koruma harcamaları; i. sosyal koruma yardımları ve ii. idari masraflar-diğer harcamalar olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

Türkiye’de toplam sosyal koruma harcamaları 2000-2013 döneminde artış gösterirken, 2013 yılı sonrasında azalmaya başlamıştır (Grafik 1). Sosyal koruma harcamalarının, GSYH (TL) içindeki payına bakıldığında; 2000’de %7.9, 2008’de %10 ve 2009’da ise %13.4’e çıkmıştır. 2009-2020 yılları arası GSYH’deki payı %12 düzeylerinde olan sosyal koruma harcamalarının 2020’de de payı artarak 2019 yılındaki seviyesi olan %13’e ulaşmıştır (Ek 1).

Grafik 2, 2008-2018 döneminde AB ve Türkiye’nin GSYH’da sosyal harcamalara ayrılan pay görülmektedir. AB ve Türkiye’de, GSYH’dan sosyal harcamalara ayrılan payda süreç içinde önemli bir değişiklik gözlenmemektedir. Ancak Türkiye’de sosyal harcamalara ayrılan pay, AB

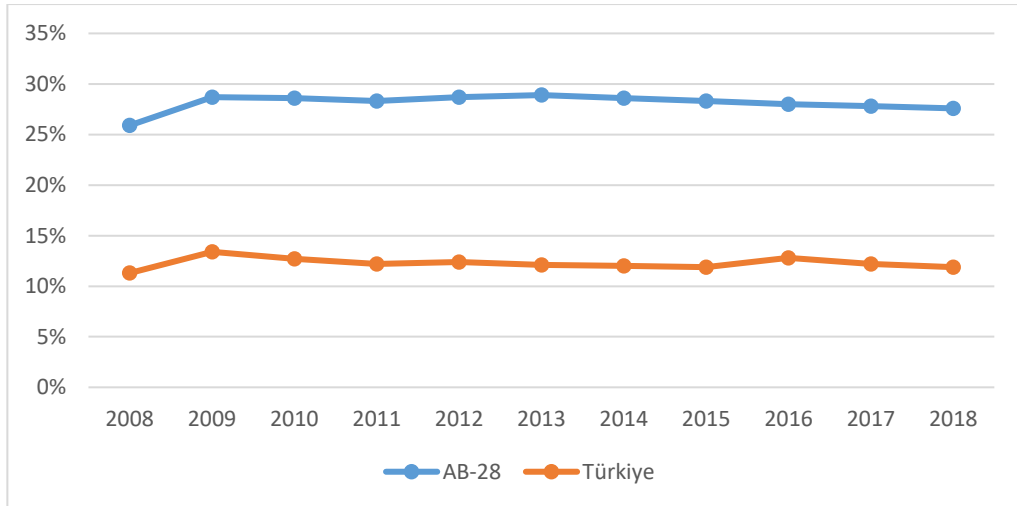
ortalamasının çok altındadır. 2018’de AB’da sosyal harcamaların, GSYH’daki payı ortalama %27,9 iken; Türkiye’de bu oran, AB ortalamasının yarısından daha azdır (%11,9). Türkiye, AB üye ülke sıralamasında en düşük orana sahip İrlanda’nın da (%14,2) altında yer almaktadır (Eurostat, 2022). Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü de (OECD) ortalama %20 pay ile Türkiye’nin oldukça üstünde yer almaktadır (OECD Data, 2022).

Grafik 1: Türkiye’de Toplam Sosyal Koruma Harcamaları, 2000-2020 (Milyon \$)

Kaynak: TÜİK ve TCMB verileri ile yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Grafik 2: AB-28 ve Türkiye’de Sosyal Harcamaların GSYH’daki Payı (%), 2008-2018*

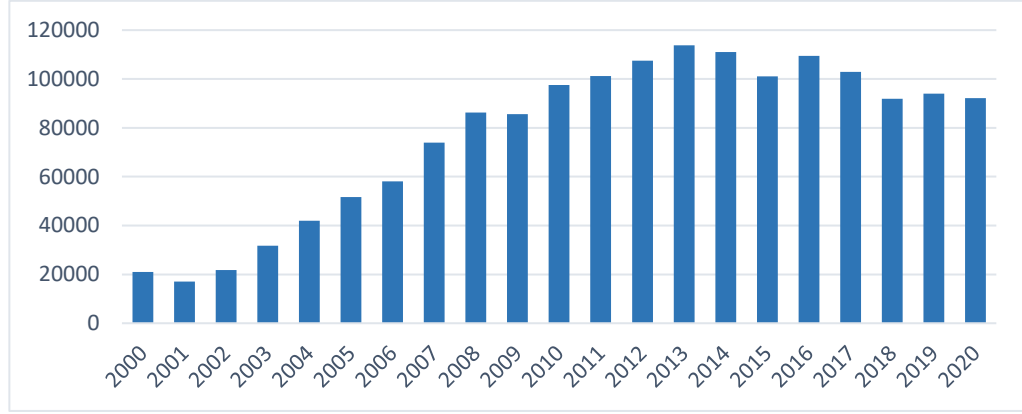
Kaynak: Eurostat, Social Protection Statistics, 2022

* Eurostat veri tabanının kullanıldığı çalışmada Türkiye için 2019 yılına kadar, AB ülkeleri için ise 2018 yılına kadar verilere yer verilmesi nedeniyle kıyaslama yapabilmek için 2018’e kadar alınmıştır.

Sosyal koruma yardımları %98 pay ile sosyal koruma harcamalarının en önemli bileşenidir ve hastalık/sağlık bakımı, engelli/malül, emekli/yaşlı, dul/yetim, aile/çocuk, işsizlik, konut ve sosyal dışlanma yardımlarını kapsamaktadır (TÜİK, 2022). Sosyal yardımlar, sosyal koruma harcamalarının hemen hemen tamamını oluşturmasının doğal sonucu olarak (Grafik 3), Grafik 1 ile paralellik

göstermektedir. Sosyal yardımların önemli bileşenlerinden olan “konut”, yoksul bireylerin barınma ihtiyacını karşılamaya yönelik bir programdır. Bu program Toplu Konut İdaresi (TOKİ) ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü’nün işbirliği ile yürütülmektedir.

Grafik 3: Türkiye’de Toplam Sosyal Koruma Yardımı (Milyon \$), 2000-2020

Kaynak: TÜİK ve TCMB verileri ile yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Risk/ihtiyaç grupları içinde en yüksek sosyal yardım ödemesi emekli/yaşlılara (42 milyar 931 milyon \$) yapılmıştır. Bunu sırasıyla hastalık/sağlık bakımı (24 milyar 396 milyon \$), dul/yetim (10 milyar 443 milyon \$), işsizlik (6 milyar 334 milyon \$), aile/çocuk (4 milyar 433 milyon \$), engelli/malül (2 milyar 983 milyon \$) ve sosyal dışlanma (648 milyon \$) ödemeleri izlemektedir (Grafik 4). Emekli/yaşlılara yapılan ödemelerin GSYH’daki payı %6.0 iken, hastalık/sağlık bakım %3.4, dul/yetim %1.5, işsizlik %0.9, aile/çocuk %0.6, engelli/malül %0.4 ve sosyal dışlanma %0.1’dir (Ek 1-2).

Grafik 4’te sosyal koruma yardımlarının alt bileşenlerine (emekli/yaşlı, hastalık/sağlık bakımı, dul/yetim, aile/çocuk, engelli/malül, işsizlik, sosyal dışlanma) yapılan ödemeler gösterilmektedir. Buna göre; emekli/yaşlı, hastalık/sağlık bakımı, dul/yetim, engelli/malül ve sosyal dışlanma konularında yapılan ödemelerin 2013 yılı sonrasında azaldığı; aile/çocuk ve işsizlik ödemelerinin ise arttığı görülmektedir. İşsizlik ödeneğindeki artış, Türkiye’de 11 Mart 2020’de ilk vakanın ortaya çıktığı covid-19 pandemisi (TC Sağlık Bakanlığı, 2022) sürecinde görülen işsizlik oranındaki artış ile açıklanabilir. İşsizlik ödeneğindeki artışa karşın; Mart 2002-Mayıs 2022 döneminde toplam 16.454.568 kişi bu ödenekten yararlanmak için başvurmuş, ancak 9.204.805 kişi (NTV, 2022), yani yaklaşık %55’i yararlanmıştır. İŞKUR’a göre; kanunda belirtilen koşulları sağlamaları durumunda sigortalı işsizler, işsiz kaldıkları dönemde, belli bir süre ve miktarda işsizlik ödeneğinden yararlanmaktadır.

Tablo 1: Türkiye’de Sosyal Koruma Kapsamında Yardım ve Maaş Alan Kişi Sayısı, 2008-2020

Yıllar	Toplam Engelli/Malül Maaşı Alan Kişi Sayısı	Toplam Emekli/Yaşlı Maaşı Alan Kişi Sayısı	Toplam Dul/Yetim Maaşı Alan Kişi Sayısı
2008	511	6 853	2 493
2009	576	7 157	2 593
2010	631	7 392	2 675
2011	658	7 684	2 810
2012	710	7 944	3 135
2013	819	8 043	3 149
2014	806	8 205	3 244
2015	831	8 534	3 407
2016	840	8 811	3 569
2017	847	9 094	3 660
2018	856	9 514	3 758

Tablo 1 Devamı: Türkiye’de Sosyal Koruma Kapsamında Yardım ve Maaş Alan Kişi Sayısı, 2008-2020

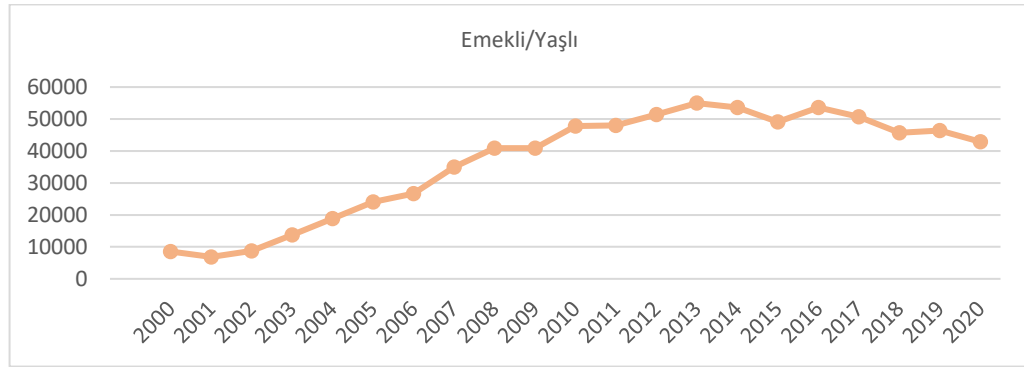
Yıllar	Toplam Engelli/Malül Maaşı Alan Kişi Sayısı	Toplam Emekli/Yaşlı Maaşı Alan Kişi Sayısı	Toplam Dul/Yetim Maaşı Alan Kişi Sayısı
2019*	864	9 849	3 759
2020	853	10 035	3 806

Kaynak: TÜİK

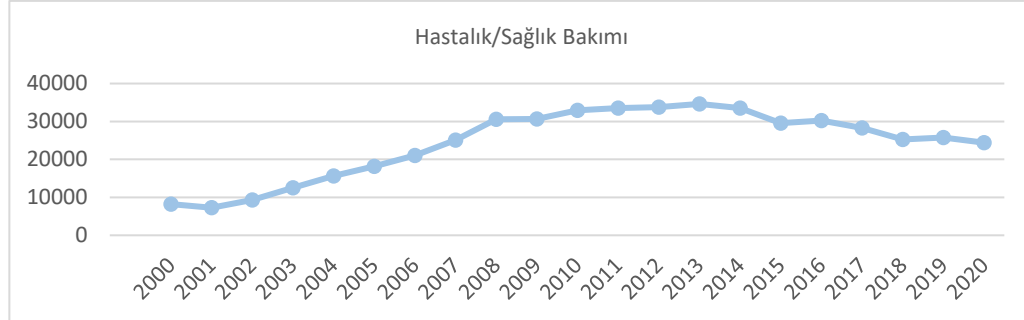
Not: (*) 2019 yılı verileri idari kayıtların güncellenmesi nedeniyle revize edilmiştir.

Tablo 1’de görüldüğü üzere; Türkiye’de 2008-2020 döneminde sosyal koruma kapsamında toplam engelli/malül, emekli/yaşlı ve dul/yetim maaşı alan kişi sayısında artmıştır. Sosyal koruma kapsamında emekli/yaşlı, dul/yetim ve engelli/malül maaşı alan kişi sayısı 2008 yılında toplam 9 milyon 857 bin iken, %49 artarak 2020 yılında 14 milyon 694 bin kişiye yükselmiştir.

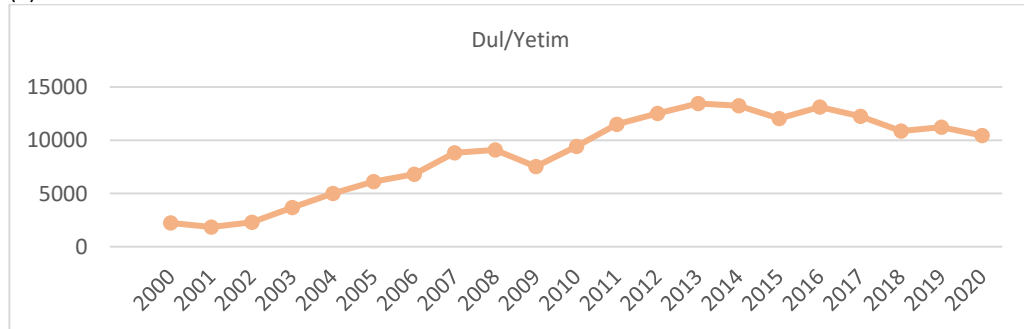
Grafik 4: Türkiye’de Sosyal Koruma Harcamalarının, Bileşenlerine Göre Dağılımı, 2000-2022 (Milyon \$)

(a)

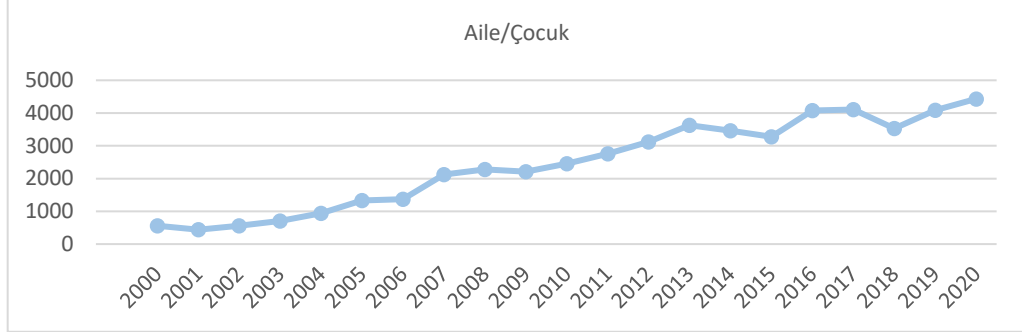

(b)

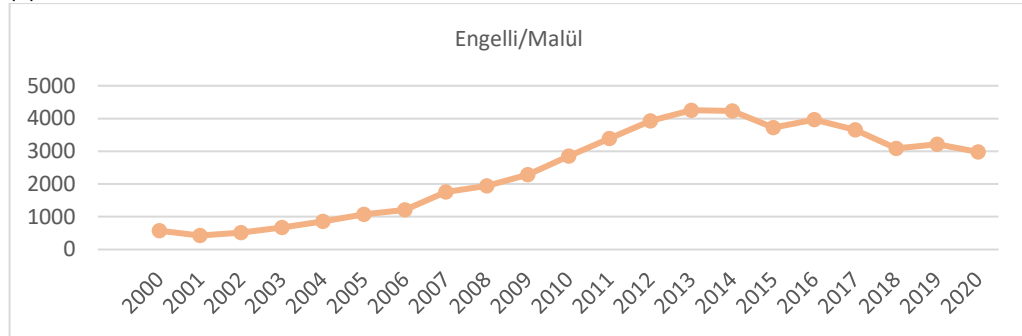

(c)

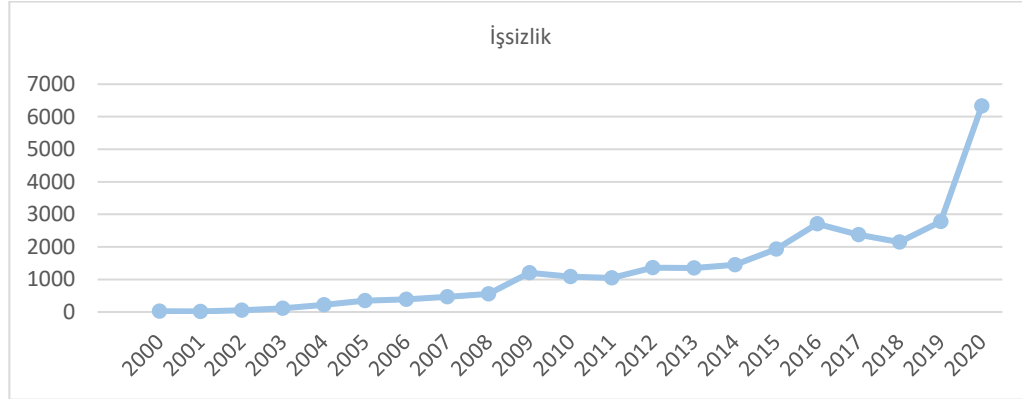
Grafik 4 Devamı: Türkiye’de Sosyal Koruma Harcamalarının,
Bileşenlerine Göre Dağılımı, 2000-2022 (Milyon \$)

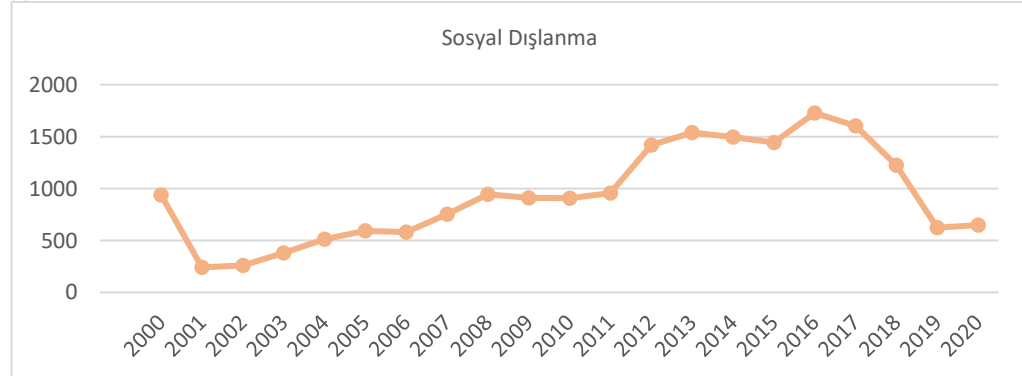
(d)

(e)

(f)

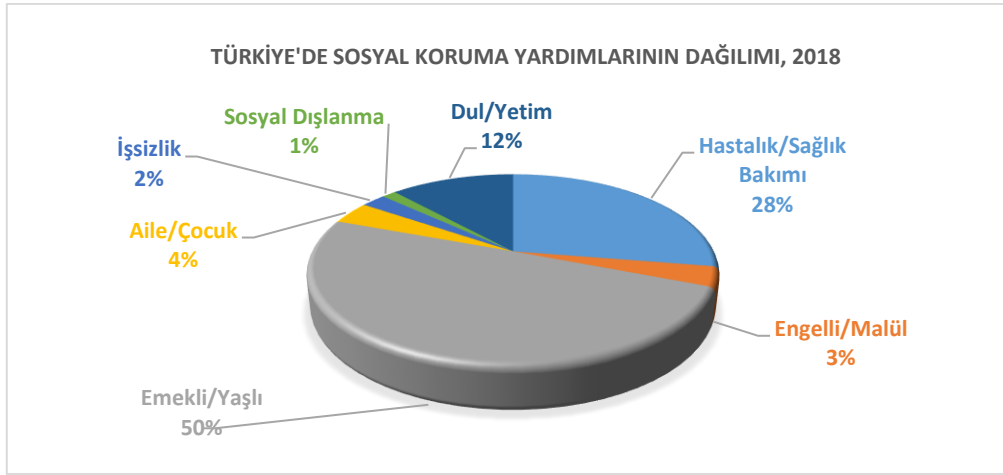

(g)

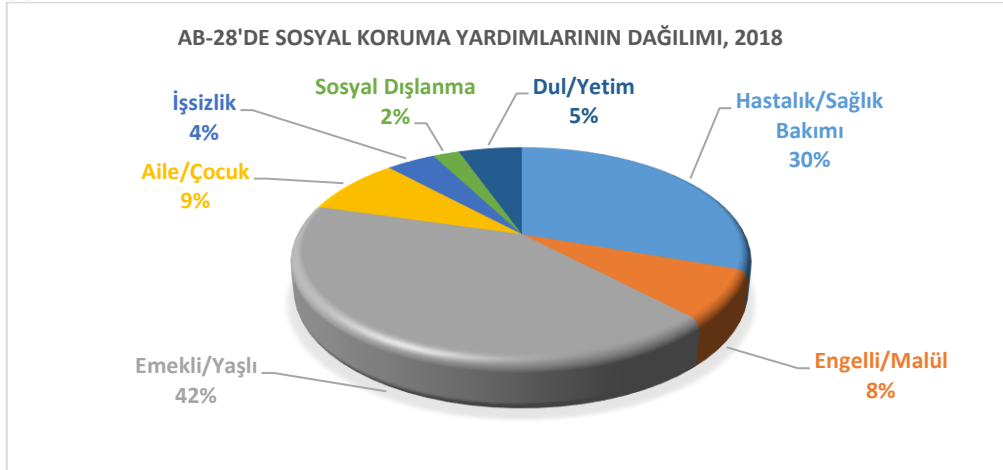
Kaynak: TÜİK ve TCMB verileri ile yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

AB ve Türkiye’de sosyal koruma yardımlarının bileşenlerine dağılımı incelendiğinde; AB (%42) ve Türkiye’de (%50) emekli/yaşlılara yapılan ödemeler en yüksek payı alırken; son sırada sosyal dışlanma ödemeleri yer almaktadır (Grafik 5). 2018 yılında AB’da emekli/yaşlılara yapılan ödemenin GSYH’daki payı %10,7 iken, Türkiye’de %5,9’dur (Eurostat, Social Protection Statistics, 2022). Bu oranın yüksekliği, emekli/yaşlılara ayrılan pay içinde emekli maaşının da yer alması ile açıklanabilir. Sosyal dışlanma yaş, cinsiyet, din ve etkin köken, engelli gibi alanlarda ortaya çıkmakta; bu alanlarda, grupların maruz kaldıkları ayrımcılık nedeniyle sistemli olarak dezavantajlı duruma gelmesidir. Ekonomik nedenler işsizlik, eğitim ve gelir yetersizliği alanlarında kendini göstermektedir (Şahin, 2009). Sosyal dışlanma konusu, AB’nin mücadele ettiği önemli alanlardan birisidir ve bu alana sosyal koruma yardımlarının %2’sini ayırmaktadır. Türkiye’de ise sosyal dışlanma konusuna ayrılan pay %1’dir. Sosyal dışlanmayla karşı karşıya olan bireyler, toplumla bütünleşmek için desteğe ihtiyaç duymaktadır.

Grafik 5: AB-28 ve Türkiye’de Sosyal Koruma Yardımlarının Dağılımı, 2018

(a)

(b)

Kaynak: Eurostat, Social Protection Statistics, 2022

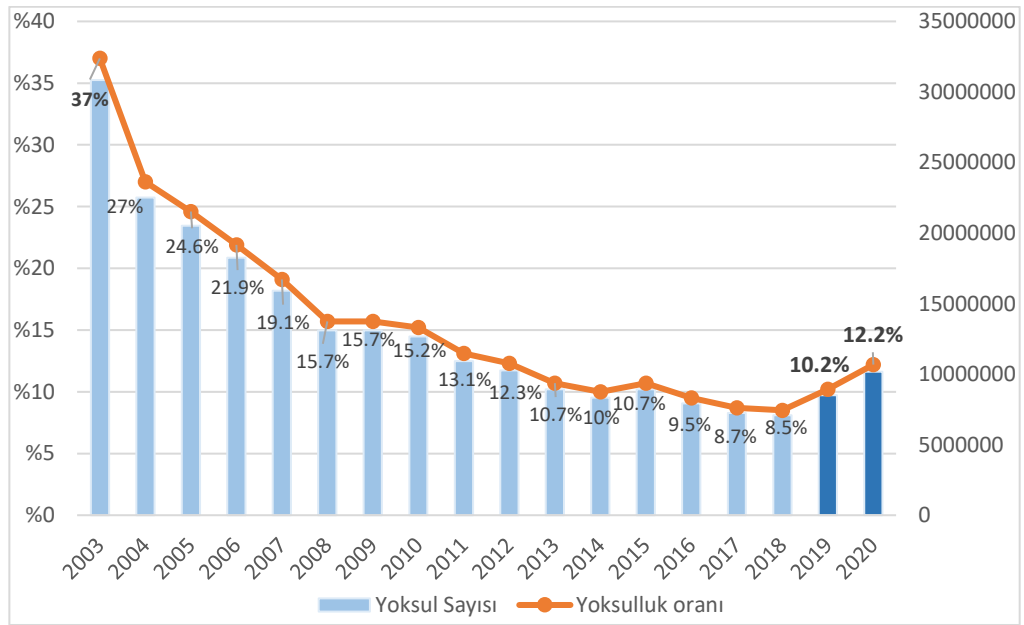
2.2. Yoksulluk

Yoksulluk ekonomik, sosyal, siyasal ve yönetsel bir sorun olarak ele alınmalıdır (Şenses, 2006: 62). Ekonomik boyutun incelendiği çalışmalarda yetersiz üretim ve üretimle yaratılan artı değer in bireyler, sektörler ve bölgeler arasındaki eşitsiz dağılımının, yoksulluğa neden olduğu ifade edilmektedir (Demiral vd., 2007).

2018 yılı itibariyle Dünya Bankası, günlük tüketimi 5,5 ABD doların altında olan kişileri mutlak yoksul olarak tanımlamaktadır. Gelir ve tüketim harcamasını temel alan mutlak yoksulluk, hane halkı ve bireyin yaşamını devam ettirebilecek asgari geçim düzeyine sahip olmamasıdır (Coşkun & Tireli, 2008: 23-24). Dünya Bankası (2021)'da yayınladığı raporda; Türkiye'nin 2018'de 6 milyon 939 bin olan mutlak yoksul sayısının, 2019'da 8 milyon 420 bine, 2020'de 10 milyon 171 bine yükseldiğini, yoksul sayısının iki yılda toplam 3 milyon 232 bin kişi arttığını belirtmiştir.

Dünya Bankası (2021) raporunda COVID-19 pandemi döneminde Türkiye'de doğrudan gelir desteğinin düşük olduğunu belirtmiş; kısa çalışma ödeneği, nakdi ücret desteği ve sosyal yardım gibi ödemelerin yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Aksi halde, mutlak yoksulluk oranının %17,4'e ulaşacağı tahmininde bulunmuştur.

Grafik 6: Türkiye'nin Yoksulluk Profili, 2003-2020

Kaynak: Dünya Bankası verileri ile yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Not: Yoksulluk, 2011 SGP'de kişi başına günlük 5.5 \$'ın altında tüketime sahip kişilerin oranı olarak ölçülmektedir.

Tüketim harcaması dikkate alınarak hesaplanan yoksulluk oranı ise, Türkiye'de 2003-2018 döneminde %77 azalarak; %37'den %8,5'e gerilemiştir. Ancak yoksulluk oranındaki bu azalış eğilimi korunamamış/daha da düşürülemedi, 2019'da %10,2'ye çıkmış ve 2020'de %12,2'ye ulaşmıştır (Grafik 6). Dahası, gelir dağılımını en alttaki %20'lik dilimindeki hanelerin tüketim harcamalarındaki azalış (%14,6) çok daha yüksek olmuştur (TÜİK, 2021).

AB ise yoksulluk sınırının belirlenmesinde medyan gelirin %60'ını dikkate almaktadır (Atkinson, 2018:196). Tablo 2'de; Türkiye'de eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirin %60'ına göre hesaplanan, yoksulluk oranları görülmektedir. Buna göre; 2011-2020 dönemi için yoksulluk oranı en düşük %20,1 ile en yüksek %22,9 arasında değişmektedir ve Türkiye, bu aralıkta sıkışık kalmıştır. Bununla birlikte, 2017'den sonra yoksulluk oranı, yeniden yükselmeye başlamıştır.

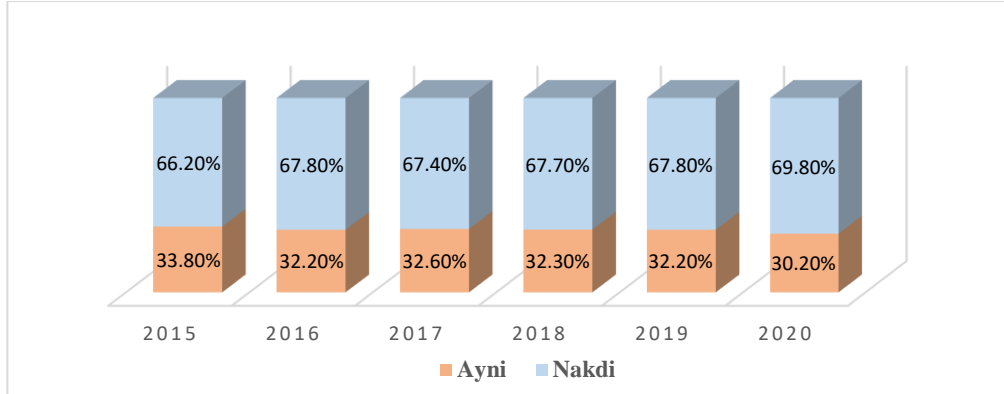
Tablo 2: Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Medyan Gelirinin %60'na Göre Yoksulluk Oranı 2011-2020

Yıllar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Yoksulluk Oranı (%)	22,9	22,7	22,4	21,8	21,9	21,2	20,1	21,2	21,3	21,9

Kaynak: TÜİK, 2021. Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması 2020, Sayı: 37404, 15 Haziran 2021.

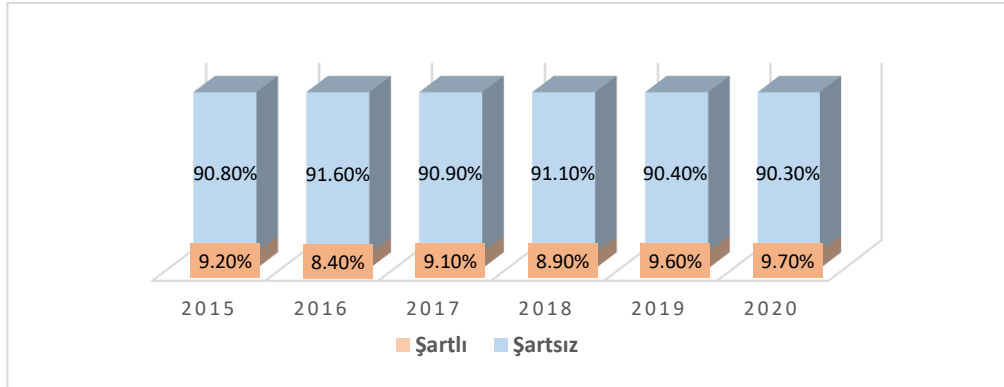
Bilindiği gibi; sosyal koruma harcamaları, yeniden dağıtım amaçlı yapılan harcamalardır (EC, 2012: 17). Bu harcamalar hane halkı ve bireylerin risk ve ihtiyaçlarını azaltmak için ayni/nakdi ve şartlı/şartsız olarak yapılmaktadır. Şartlı sosyal koruma yardımlarından yararlanacak bireylerin varlık ve/veya gelirinin belirli bir düzeyin altında olması şartı aranmaktadır. Şartsız yardımlarda ise yararlanıcıların varlık ve/veya gelir düzeyine bakılmamaktadır (TÜİK, 2022). 2015-2020 döneminde Türkiye’de sosyal koruma yardımlarının %90,3 şartsız yapılmış ve %69,8’i nakdi yardım olarak verilmiştir (Grafik 7 & 8).

Grafik 7: Türkiye’de Ayni ve Nakdi Sosyal Koruma Yardımları (%), 2015-2020

Kaynak: TÜİK, 2022

Grafik 8: Türkiye’de Şartlı ve Şartsız Sosyal Koruma Yardımları (%), 2015-2020

Kaynak: TÜİK, 2022

Türkiye’de sosyal koruma harcamalarındaki artışa rağmen, yoksulluk azalmamaktadır. Bunun nedenlerinden biri; sosyal koruma yardımlarının büyük ölçüde şartsız olarak yapılması ve yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşmaması, yoksullukla mücadelede başarıyı azaltan bir faktör olabilir. Bir diğeri, Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi’nde olduğu gibi otomasyon üzerinden başvuru yapmak veya İŞKUR ve TOKİ vb. kurum ve kuruluşların istedikleri evraklar ve başvuru formu ile başvuruda bulunmak zorunluluğu okuma becerisi düşük, bilgisayar kullanamayan yoksul bireylerin, sosyal yardımlara erişmesinde engel oluşturabilmektedir. Sonuç olarak; yardım koşulunu sağladığı halde yardım alamadıkları için bu bireylerin yoksulluğu devam ediyor olabilir. Nitekim TÜİK (2021); eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %60’ına göre 2020 yılında sürekli yoksulluk oranının artış gösterdiğini ve %13,7’ye ulaştığını belirtmektedir.

3. Sonuç

Türkiye’de sosyal yardım miktarındaki artış ile yoksul sayısının azalması arasındaki ilişki, her zaman doğrusal olmayabilmektedir. Atkinson (2018:187), “gelir testi yaklaşımı” yapılan sosyal transferlerin, birçok ülkede yoksulluk risk ve kapsamını azaltmada önemli olduğunu belirtmiştir.

Türkiye’de yoksulluğu azaltma/önleme amacıyla yapılan sosyal transfer/koruma harcamaları, AB ülkeleri ortalaması ve OECD üye ülke ortalamasıyla kıyaslandığında oldukça düşüktür. 2011-2017 döneminde sosyal koruma harcamalarındaki artışa paralel olarak yoksulluk oranı azalmış; ancak sonrasında tekrar yükselmeye başlamıştır.

Sosyal koruma harcamalarını, yoksulluğun azaltılmasında etkin bir araç olarak kullanmak için;

- Sosyal koruma yardım harcamalarına ve bileşenlerine ayrılacak pay, ekonomik koşullar ve ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmeli ve gerçekçi bir şekilde belirlenmelidir. Bu miktar belirlenirken kısa, orta ve uzun vadeli hedefler ortaya konulmalıdır.
- Sosyal yardım alacak bireyler, nesnel bir şekilde belirlenmelidir.
- Sosyal yardımlar şartlı olarak, gerçek ihtiyaç sahiplerine verilmelidir. Bu nedenle “gelir testi yaklaşımı” benimsenmelidir.
- Sosyal yardım yapan kurumları tek bir çatı altında toplamak ve sosyal yardım türlerini standart bir yapıya kavuşturmak gerekmektedir. Böylelikle kamu kaynaklarının etkin kullanımı sağlanmalı ve yardım istismarının önüne geçilmelidir. Bu bağlamda; “Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi” programı çok önemlidir. Ancak, okuma-yazma becerisi düşük, bilgisayar kullanamayan bireylere, Sisteme yapılacak başvurularda işlerini kolaylaştırıcı mekanizmalar geliştirilmelidir.
- Bürokratik işlemler azaltılmalıdır.
- Yoksullukla mücadelede, özellikle işgücüne katılımı ve istihdamı artıracak politikalara öncelik verilmelidir.

Kaynakça

- Akçacı, T. & E. Kocağ (2012). Türkiye’de Sosyal Harcamalar ve Yoksulluk. *Uluslararası Turgut Özal Ekonomi ve Siyaset Kongre Kitabı*, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Atkinson, A. B. (2000). A European Social Agenda: Poverty Benchmarking and Social Transfers. *Euromod Working*, Paper No: EM3/00.
- Atkinson, A.B., Marlier, E. & Nolan, B. (2004). Indicators and Targets For Social Inclusion in The European Union. *Journal of Common Market Studies*, 42(1), 47-75.
- Atkinson, A.B. (2018). Eşitsizlik ne yapılabilir? ISBN-978-605-2294-2. Ankara: Efil Yayınevi.
- Aydın, M. S., Kaya, H. & Sezer, O. (2017). Transfer Harcamalarının Gelir Dağılımında Adaleti Sağlamadaki Rolü. *The Journal of Social Science Studies*, 61, 475-487.
- Barışık, S. & Kasap, A. (2012). Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadelede Kamu Harcamalarının Rolü. *Journal of World of Turks*, 4(3), 27-52.
- Beblo, M. & Knaus, T. (2001). Measurement Income Inequality In Euroland. The Rewiew of Income and Wealth. 47 (3), 301-320.
- Behrendt, C. (2000). Holes in The Safety Net? Social Security and The Alleviation of Poverty in A Comparative Perspective. *International Research Conference on Social Security. Paper prepared for the ISSA Year 2000 Research Conference in Helsinki, September 25-27, 2000.*
- Brady, D. (2003). The Politics of Poverty: Left Political Institutions, The Welfare State and Poverty. *Social Forces*, 82(2), 557-88.
- Caminada, K. & K. Goudswaard. (2009). Effectiveness of Poverty Reduction in The EU: A Descriptive Analysis. *Poverty & Public Policy, Policy Studies Organization*, 1(2), 5-64.
- Caminada, K., K. Goudswaard, & F. Koster (2011). Social Income Transfers and Poverty: A Cross Country Analysis for OECD Countries. *International Journal of Social Welfare*, 20(1), 1-12.
- Coşkun, S. & Tireli, M. (2008). *Avrupa Birliği’nde Yoksullukla Mücadele Stratejileri ve Türkiye*. Ankara: Nobel Yayınevi.

- Çelikay, F. & Gümüş, E. (2017). Sosyal Harcamaların Yoksulluk Üzerine Etkileri: Ampirik Bir İnceleme. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 127-138.
- Daşlı, Y. (2018). Yoksullukla Mücadele Aracı Olarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 19(2), 525-542.
- Demiral, N., Evin, H. & Demiral, B. (2007). Yoksulluğun Küreselleşmesi ve Küresel Yoksulluk. *IV. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi: Küresel Yoksulluk Bildiriler Kitabı*, 19-21 Ekim, T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çanakkale, 1-10.
- Dünya Bankası Ekonomik İzleme Raporu (2021). Erişim Adresi <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35497.file:///C:/Users/asus/Downloads/Turkey-Economic-Monitor-Navigating-the-Waves.pdf>.
- Europaran System of Integrated Social Protection Statistics (ESSPROS). (2016).Erişim adresi [http://ec.europa.eu/eurostat/documents\(3859598/7766647/KS-](http://ec.europa.eu/eurostat/documents(3859598/7766647/KS-)
- Eurostat Social Protection Statistics (2022). Erişim Adresi <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.
- Förster, M., Pearson, M. (2002). Income Distribution and Poverty In The OECD Area: Trends and Driving Forces. *OECD Economic Studies*. No: 34.
- Grotaert, C. (1995). Poverty and Social Transfers in Poland. *The World Bank Policy Research Working Paper*, <https://ssrn.com/abstract=614984>.
- Halaskova, R. & Bednar, P. (2020). Relationship of Social Protection Expenditures and Socio-economic Indicators: A Panel Data Analysis of the EU Countries, *Montenegrin Journal of Economics*, 16(2), 19-31.
- Heady, C., Mitrakos, T. & Tsakloglou, P. (2001). The Distributional Impact of Social Transfers in the European Union: Evidence from the ECHP. *Institute for Fiscal Studies*, 22(49), 547-565.
- ILO, SPERS. (Social Protection Expenditure and Performance Reviews). Erişim Adresi https://www.ilo.org/secsoc/areas-of-work/statistical-knowledge-base/WCMS_206081/lang--en/index.htm
- Kalaycı, C. (2016). Türkiye’de Transfer Harcamalarının Gelişimi ve Ekonomik Etkilerinin Değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ordu.
- Kayalidere, G. & Şahin, H. (2014). Sosyal Devlet Anlayışı Çerçevesinde Türkiye’de Sosyal Koruma Harcamalarının Gelişimi ve Yoksulluk. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2(2).
- Kenworthy, L. (1999). Do Social-Welfare Policies Reduce Poverty? A Cross-National Assessment. *The University of North Carolina Press, Social Forces*, 77(3), 1119-1139.
- Kim, H. (2000). Anti-Poverty Effectiveness of Taxes and Income Transfers in Welfare States. *International Social Security Review*. 53(4), 105–129.
- Kirmanoğlu, H., (2019). *Kamu Ekonomisi Analizi. (7. Baskı)*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Lorz, O. (2004). Unemployment, Social Transfers, and International Capital Mobility. *FinanzArchiv: Public Finance Analysis*, Mohr Siebeck, Tübingen, 60(2), 205-221.
- NTV, (2022). İşsizlik Sigortası Fonu 100 milyar lira sınırını aştı. Erişim Adresi https://www.ntv.com.tr/ntvpara/issizlik-sigortasi-fonu-100-milyar-lira-sinirini-asti,j3_yC1gGQECxtY19IBBA6A,12.06.2022.

- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) (2007). The Social Expenditure Database: An Interpretive Guide. Erişim Adresi http://stats.oecd.org/oecdstatdownloadfiles/oecdsox2007interpretativeguide_en.pdf.
- OECD Data. (2022). Erişim Adresi <https://stats.oecd.org/>.
- Pestieau, P. (2006). *The Welfare State in the European Union: Economic and Social Perspectives*. New York: Oxford University Press.
- Pigou, A.C., (1947). A Study in Public Finance [Kamu Maliyesi'nde Bir Çalışma], (3th ed.). Macmillan and Co. Ltd.
- Sarısoy, İ. & S. Koç (2010). Türkiye'de Kamu Transfer Harcamalarının Yoksulluğu Azaltmadaki Etkilerinin Ekonometrik Analizi. *Maliye Dergisi*, 158, 326-48.
- Scruggs, L. & Allan, J. (2006). Welfare-State Decommodification in 18 OECD Countries: A Replication and Revision. *Journal of European Social Policy*, 16(1).
- Solmaz, E. & Avcı. M. (2017). Yoksullukla Mücadelede Sosyal Koruma Harcamaları: Avrupa Birliği Ülkeleri Üzerine Bir İnceleme. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(1).
- Şahin, T. (2009). Sosyal Dışlanma ve Yoksulluk İlişkisi, T.C. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Sosyal Yardım Uzmanlık Tezi (Tez Danışmanı: Dr.Selim Coşkun), Mayıs, Ankara.
- Şeker, S. D., (2008). Türkiye'de Sosyal Transferlerin Yoksulluk Üzerine Etkisi. Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi.
- Şeker, M. (2011). *Yerel Yönetimlerde Sosyal Bütçeyi İzleme Rehberi*. İstanbul: Tesev Yayınları.
- Şenses, F. (2006). *Küreselleşmenin Öteki Yüzü: Yoksulluk – Kavramlar, Nedenler, Politikalar ve Temel Eğilimler*. (4. Baskı). İstanbul: İletişim Yayınları.
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. (2017). Türkiye'nin Bütünleşik Sosyal Yardım Sistemi, Ankara.
- Tekpınar, T. (2013). Transfer Harcamaları ve Gelir Dağılımı İlişkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Topuz, S. K. (2009). Türkiye'de Sosyal Devlet Harcamalarının Genel Eğilimi: 2001-2009 Yılları Arasında Yapılan Eğitim, Sağlık Ve Sosyal Koruma Harcamaları. *Alternatif Politika*, 1(1), 115-136.
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı. (2022). Erişim Adresi <https://saglik.gov.tr/>.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması (2022). Erişim adresi <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=gelir-yasam-tuketim-ve-yoksulluk-107&dil=1>.
- TÜİK. (2021). Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması 2020, Sayı: 37404.
- Ulusoy, A. (2018). *Maliye Politikası*. (10. Baskı). Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Yentürk, N. (2018). *Sosyal Yardımlardan Güvenliğe Türkiye'nin Kamu Harcamaları (2006-2017)*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Ekler

Ek 1: Türkiye’de Sosyal Koruma Harcamalarının Dağılımı (Milyon TL) ve GSYH İçindeki Payları

Yıllar	GSYH	Sosyal Koruma Harcamalarının Payı	İdari masraf	Sosyal koruma yardımları toplamı
2000	171 494 210	13 504 (7,87)	375 (0,22)	13 129 (7,66)
2001	247 266 207	21 583 (8,73)	609 (0,25)	20 974 (8,48)
2002	362 109 648	33 537 (9,26)	744 (0,21)	32 793 (9,06)
2003	472 171 775	48 438 (10,26)	966 (0,20)	47 472 (10,05)
2004	582 852 799	60 940 (10,46)	1 213 (0,21)	59 727 (10,25)
2005	680 275 847	71 131 (10,46)	1 792 (0,26)	69 339 (10,19)
2006	795 757 109	84 891 (10,67)	1 795 (0,23)	83 096 (10,44)
2007	887 714 414	97 990 (11,04)	1 769 (0,20)	96 221 (10,84)
2008	1 002 756 496	113 512 (11,32)	1 922 (0,19)	111 591 (11,13)
2009	1 006 372 482	134 522 (13,37)	2 032 (0,20)	132 490 (13,17)
2010	1 167 664 479	148 450 (12,71)	2 205 (0,19)	146 245 (12,52)
2011	1 404 927 615	171 668 (12,22)	2 586 (0,18)	169 082 (12,03)
2012	1 581 479 251	195 663 (12,37)	2 976 (0,19)	192 687 (12,18)
2013	1 823 427 315	220 429 (12,09)	3 982 (0,22)	216 446 (11,87)
2014	2 054 897 828	247 244 (12,03)	4 332 (0,21)	242 912 (11,82)
2015	2 350 941 343	280 074 (11,91)	5 163 (0,22)	274 912 (11,69)
2016	2 626 559 710	336 520 (12,81)	5 744 (0,22)	330 776 (12,59)
2017	3 133 704 267	382 665 (12,21)	7 108 (0,23)	375 557 (11,98)
2018	3 758 773 727	448 727 (11,94)	6 700 (0,18)	442 027 (11,76)
2019	4 317 786 909	542 201 (12,56)	8 834 (0,20)	533 368 (12,35)
2020	5 046 883 307	655 599 (12,99)	9 597 (0,19)	646 002 (12,80)

Kaynak: TÜİK verileri ile yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Not: () GSYH içindeki paylar.

Ek 2: Türkiye’de Sosyal Koruma Yardımlarının Dağılımı (Milyon TL) ve GSYH İçindeki Payları

Yıllar	Hastalık/Sağlık Bakımı	Engelli/Malü l	Emekli/Yaşlı	Dul/Yetim	Aile/Çocuk	İşsizlik	Sosyal Dışlama
2000	5 120 (2,99)	360 (0,21)	5 307 (3,09)	1 392 (0,81)	352 (0,21)	14 (0,01)	585 (0,34)
2001	8 909 (3,60)	522 (0,21)	8 421 (3,41)	2 270 (0,92)	537 (0,22)	20 (0,01)	295 (0,12)
2002	13 994 (3,86)	782 (0,22)	13 241 (3,66)	3 460 (0,96)	842 (0,23)	84 (0,02)	390 (0,11)
2003	18 660 (3,95)	1 011 (0,21)	20 531 (4,35)	5 482 (1,16)	1 056 (0,22)	165 (0,03)	566 (0,12)
2004	22 248 (3,82)	1 225 (0,21)	26 781 (4,59)	7 096 (1,22)	1 343 (0,23)	307 (0,05)	727 (0,12)
2005	24 412 (3,59)	1 442 (0,21)	32 228 (4,74)	8 205 (1,21)	1 790 (0,26)	467 (0,07)	795 (0,12)
2006	30 080 (3,78)	1 733 (0,22)	38 222 (4,80)	9 721 (1,22)	1 956 (0,25)	552 (0,07)	831 (0,10)
2007	32 620 (3,67)	2 280 (0,26)	45 498 (5,13)	11 470 (1,29)	2 769 (0,31)	602 (0,07)	982 (0,11)
2008	39 571 (3,95)	2 506 (0,25)	52 891 (5,27)	11 735 (1,17)	2 946 (0,29)	721 (0,07)	1 220 (0,12)
2009	47 384 (4,71)	3 538 (0,35)	63 236 (6,28)	11 649 (1,16)	3 418 (0,34)	1 856 (0,18)	1 408 (0,14)

Ek 2 Devamı: Türkiye’de Sosyal Koruma Yardımlarının
Dağılımı (Milyon TL) ve GSYH İçindeki Payları

Yıllar	Hastalık/Sağlık Bakımı	Engelli/Malü I	Emekli/ Yaşlı	Dul/Yetim	Aile/Çocuk	İşsizlik	Sosyal Dışlama
	49 429	4 280	71 725	14 148	3 681	1 624	1 359
2010	(4,23)	(0,37)	(6,14)	(1,21)	(0,32)	(0,14)	(0,12)
	56 046	5 654	80 243	19 200	4 603	1 739	1 596
2011	(3,99)	(0,40)	(5,71)	(1,37)	(0,33)	(0,12)	(0,11)
	60 518	7 035	92 137	22 424	5 597	2 431	2 545
2012	(3,83)	(0,44)	(5,83)	(1,42)	(0,35)	(0,15)	(0,16)
	65 839	8 088	104 554	25 568	6 899	2 572	2 927
2013	(3,61)	(0,44)	(5,73)	(1,40)	(0,38)	(0,14)	(0,16)
	73 322	9 251	117 390	28 931	7 580	3 167	3 271
2014	(3,57)	(0,45)	(5,71)	(1,41)	(0,37)	(0,15)	(0,16)
	80 463	10 124	133 515	32 719	8 901	5 263	3 927
2015	(3,42)	(0,43)	(5,68)	(1,39)	(0,38)	(0,22)	(0,17)
	91 330	11 982	162 139	39 615	12 319	8 172	5 218
2016	(3,48)	(0,46)	(6,17)	(1,51)	(0,47)	(0,31)	(0,20)
	121 755	14 840	219 939	52 262	16 986	10 358	5 887
2018	(3,24)	(0,39)	(5,85)	(1,39)	(0,45)	(0,28)	(0,16)
	146 036	18 200	263 079	63 616	23 177	15 732	3 529
2019	(3,38)	(0,42)	(6,09)	(1,47)	(0,54)	(0,36)	(0,08)
	170 993	20 906	300 902	73 194	31 071	44 393	4 544
2020	(3,39)	(0,41)	(5,96)	(1,45)	(0,62)	(0,88)	(0,09)

Kaynak: TÜİK ve TCMB verileri ile yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Not: () GSYH içindeki paylar.

SOCIAL TRANSFER EXPENDITURES AND POVERTY IN TURKEY

Extended Abstract

Aim: Social transfer expenditures that concerns income distribution is highly significant for providing income to the individuals with low income and without income. Social protection expenses in Turkey is divided into two groups as social protection aids and administrative costs-other expenses. Social protection aids constitutes %98 of this distinction and the formation of those aids changes country to country. Statistical method ESSPROS which is developed by the EU has used for the calculation of the social protection aids and these statistics are being prepared by the TUIK. Due to this method, the risks or the needs that the individuals face with (illnesses/health, unemployment, disabilities, senile, family/child, property, social exclusion) causes the increase of the difference between incomes and disruption of social justice. Because of this reason, government provides income to the individuals without income and insufficient income. Government, benefits from the transfers for social purposes while fulfilling this duty. In this context; transfer expenses for social purposes are important for providing financial support to the individuals without income. Poverty is a problem that the whole countries are dealing with, it is not just for Turkey. Social transfer expenses are one of the aims to get deal with this situation. In this context, social transfer expenses to reduce the effects of poverty between the years of 2000-2020 has been evaluated in this work.

Method(s): In this work, secondary data sources have been used. These datas have been obtained from the databases of World Bank, TUIK, OECD and Eurostat. Social transfer expenses and the development/cause period of poverty between the years of 2000-2020 in Turkey have been tried to explained in this work in the basis of TL/\$ with the helps of charts and graphics. Moreover, this work includes the Literature Review that contains numerous studies of public social transfer expenses and their effects on poverty.

Findings: Statistical method called ESSPROS is being used for the calculation of social protection expenses in Turkey. Due to these statistics, social protection expenses have been divided into two groups as social protection benefits and administrative expenses/other spendings. The share of social protection expenses of Turkey is %13 in GSYH. The most important part of social protection expenses is social protection benefits (%98). Usually, social protection benefits have been done by in cash payment (%69,8) and unconditionally (%90,3). Absolute poverty level in Turkey is %12,2. The social transfer expenses that have been done due to the decrease of poverty is highly inadequate in Turkey when we compare with the other countries.

Conclusion: Realistic neediness tests must be done due to determine the aim and increase the effect of social transfer expenses. Social benefits should be given to needy individuals with conditions. The institutions that doing social aids should unite under one roof and social aid types should be gathered in a standard structure. Thus, effective usage of public sources should be provided and the aid abuse should be blocked. In the fight against poverty, attempt due to keeping individuals up with social aids should be the last resort. Instead of this, labor force participation and the politics that can increase employment should be encouraged.
